

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 331/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen uhanalaisten kalakantojen salakalastuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Krista Mikkosen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 331/2017 vp:

Miten hallitus aikoo puuttua erittäin uhanalaisten kalakantojemme salakalastukseen, aikooko ministeriö nopeuttaa korvaushintojen määrittämistä uhanalaisille kaloille ja miten hallitus huolehtii siitä, että kalastuksenvalvojen valtuudet ovat riittävät salakalastuksen kitkemiseen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö on tietoinen joihinkin uhanalaisiin vaelluskalakantoihin kohdistuvasta laittomasta pyynnistä eli ns. salakalastuksesta ja sen haitallisuudesta mm. kantojen hoitotavoitteen kannalta. Rärkeimmät ongelmat keskittyvät yleensä pienialaisiin vesistökohteisiin, joissa vaelluskaloja runsaammin kulkee tai joihin niitä kerääntyy. Tällaisia paikkoja ovat erityisesti vesivoimalaitosten alapuoliset vesialueet ja laitosten tulvauomat. Saimaan järvihoon kohdistuva salakalastus Pielisjoen Kuurnan vesivoimalaitoksella on noussut julkisuuteen viime ja tänä vuonna.

Tietoisena järvihoon laittoman pyynnin esiintymisestä Pohjois-Karjalassa maa- ja metsätalousministeriö ja Pohjois-Savon ELY-keskus ovat rahoittaneet järvihoon turvaavaa kalastuksenvalvontaa jo useana peräkkäisenä vuonna selvästi aiempaa suuremmilla panostuksilla. Pohjois-Karjalassa ELY-keskuksen kalastuksenvalvontaan osoittamat vuotuiset kalatalouden edistämismäärärahat on nelinkertaistettu vuoden 2014 tasoon nähden niiden oltua 40 000–47 000 euroa vuosina 2016 ja 2018. Rahoitus on kohdistunut suurelta osin uhanalaisten vaelluskalojen pyyntirajoitusten valvontaan erityisesti Pielisjoella. Rahoitusta on osoitettu myös erilaiseen tiedotustoimintaan, mm. kalastuskielto- ja infokylttien laadintaan ja pystyttämiseen avainalueille. Lisäksi ministeriön valtakunnallisiin ja muihin laajoihin kalatalouden edistämishankkeisiin kohdentamien erityisavustusten painopistealueena on viime vuosina ollut kalastuksenvalvonta.

Monilla alueilla mm. Vuoksen vesistöalueella kalastuksenvalvonnan tehokkuutta on viime vuosina parannettu sidosryhmäyhteistyöllä ja valvontatoiminnan koordinaatiolla. Pohjois-Karjalan maakunnassa valvontatyön kehittämisessä on mukana ollut poliisi, Metsähallitus ja ELY-keskus sekä koordinaatiotehtävää hoitanut Pohjois-Karjalan Kalatalouskeskus. Poliisin lisääntynyt panostus kalastuksenvalvonnassa on ollut ensiarvoisen tärkeää valvontatoiminnan vaikuttavuuden kannalta. Pielisjoen Kuurnassa myös vesivoimayhtiö on osallistunut paikallisen salakalastusongelman ratkaisuun rakentamalla ja korjaamalla verkkoaitoja voimalaitosalueen ympärillä sekä

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 331/2017 vp

lisäämällä teknistä valvontaa kamerakaluston avulla. Myös aluskasvillisuutta ja puustoa on poistettu alueelta merkittäviä määriä valvonnan helpottamiseksi. Myös alueen valaistusta tullaan parantamaan.

Vuoden 2019 alusta toimintansa aloittavat uuden kalastuslain mukaiset kalatalousalueet laativat alueilleen uudenmuotoisen käyttö- ja hoitosuunnitelman, johon tulee sisällyttää ehdotus vaelluskalojen ja uhanalaisten kalakantojen elinkierron turvaamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä sekä suunnitelma kalastuksenvalvonnan järjestämiseksi. Osana alueellisten käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpanoa kalastuksenvalvontaa tullaan rahoittamaan kalatalouden tulorahoituksesta. Hallituksen kärkihankkeena rahoittamien vaelluskalojen palauttamis- ja elvyttämishankkeiden edistäminen ja toimeenpano parantaa myös osaltaan kalastuksenvalvontaa mm. kalateiden ja voimalaitospatojen läheisyydessä hankkeiden lisätessä aluetoimijoiden ja vesialueiden omistajien kiinnostusta kalakannan tilaan ja sen suojelutoimiin.

Maa- ja metsätalousministeriö on käynnistämässä kalastusrikkomusten ja -rikosten seuraamusjärjestelmän kehittämistä koskevan selvityksen. Hankkeessa on tarkoitus selvittää mm. mahdollisuudet ankaroida rangaistustasoa ja mahdollisuudet ottaa käyttöön kalastusrikoksen törkeä tekemuoto. Lisäksi on tarkoitus selvittää mahdollisuuksia säätää seuraamusjärjestelmästä, jossa seuraamuksen rahallinen arvo määrättäisiin tietyille kalalajeille asetuksella säädettävien ohjeellisten arvojen perusteella. Lisäksi käynnistetään erillinen selvitys kalalajien ohjeellisten arvojen ja niiden arviointiperusteiden määrittämiseksi.

Kalastuksenvalvontaa koskevassa lakiuudistuksessa 270/2011 kalastuksenvalvontaa ajantasaisestiin perustuslain mukaiseksi mm. kalastuksenvalvojen aseman ja toimivaltuuksien osalta. Kalastuksenvalvojan tarkastustoimivaltaa rajoittaa perustuslain suoja henkilöön kohdistuvaan puuttumiseen. Ainoastaan esitutkintaviranomaisella on oikeus suorittaa henkilötarkastus, esimerkiksi tutkia reppu tai kylmälaukku. Tällöinkin on huomioitava tutkittavana olevan rikoksen törkeys ja rikoksen selvittämisen tärkeys. Kalastuksenvalvojan tarkastustoimivalta rajoittuu saaliin ja pyydyksen tarkastukseen ja saaliin osalta lähinnä näkyvillä olevan nostetun saaliin lainmukaisuuden tarkastukseen. Mikäli valvontatilanteen selvittäminen vaatii mm. reppujen, laukujen tai veneen suljettujen tilojen tarkastamista, kalastuksenvalvojan on turvauduttava kalastuksenvalvontaa suorittavien viranomaisten, kuten poliisin, merivartioston tai erätarkastajan, apuun.

Helsingissä 12.9.2017

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä